

Veeteeltonderzoek: vier op tien bedrijven heeft voermengwagen

Mengen krijgt de voorkeur

Hoe voeren Vlaamse en Nederlandse melkveehouders hun koeien? In zes jaar tijd groeide de populariteit van de voermengwagen flink. In beide landen werken vier op de tien bedrijven er inmiddels mee, zo blijkt uit Veeteeltonderzoek.

tekst Inge van Drie

Bijna een op de vier Nederlandse veehouders werkte in 2003 met een voermengwagen. In Vlaanderen was dat niet meer dan een op de zes. Dat kwam naar voren uit een lezersonderzoek van Veeteelt, uitgevoerd door Environs International. Het marktonderzoekbureau legde in opdracht van Veeteelt afgelopen zomer opnieuw aan 281 Nederlandse en 119 Vlaamse melkveehouders onder andere de vraag voor welk stalsysteem ze in de winter gebruiken. Wat bleek? De populariteit van de voermengwagen is in de afgelopen zes jaar flink gegroeid. Zowel in Nederland als in Vlaanderen werken inmiddels vier op de tien bedrijven met een voermengwagen. Het systeem is daarmee in beide landen de meestgebruikte manier om in de winter de koeien te voeren (tabel 1 en 2).

Harry Koster, vertegenwoordiger/eigenaar van voermengwagenleve-

rancier Marmix, kijkt daar niet vreemd van op. 'Ik heb het idee dat het aandeel voermengwagens zelfs nog toeneemt.' Een veelgehoorde reden om in het systeem te investeren, is het gemakkelijk kunnen samenstellen van een smakelijk rantsoen, geeft Koster aan. 'De afgelopen jaren waren bijvoorbeeld de graskuilen aan de droge kant. De voederwaarde was prima, maar de smaak is dan een beetje weg. Bij een voermengwagen los je dat op door het te mengen met andere componenten.'

De voermengwagen is een prijzig systeem, al nuanceert Koster dat beeld graag. 'De aanschafprijs is hoog, maar de machines gaan lang mee. We gaan uit van een afschrijving van ongeveer acht procent per jaar. Voermengwagens van tien jaar oud hebben nog een behoorlijke restwaarde. Die knappen we honderd procent op en dan gaan ze weer tien jaar mee. Vooral kleinere bedrijven kopen zo'n gebruikte wagen.'

In het algemeen zijn het juist de grotere bedrijven die voor een voermengwagen kiezen. Van de Vlaamse bedrijven met meer dan 100 koeien doet het systeem zelfs dienst bij bijna 70 procent. Dat beeld herkent Erwin Willems, medezaakvoerder van constructiebedrijf VDW in het Belgische Waarschoot. 'Bij bedrijven met veel koeien kan een voermengwagen eerder uit. Vooral de verticale mengwagen is in trek. Een horizontale mengwagen werkt sneller en kost minder vermogen, maar een verticale past beter qua aankoopprijs en die kan bijvoorbeeld beter met pakken gras overweg.'

Qua voersnelheid doen de voerbakken niet onder voor de voermengwagens, constateert Willems. De voerbakken zijn volgens de Vlaming vooral populair op bedrijven met 50 tot 100 koeien. Willems tast bij klanten die overwegen een nieuw voersysteem aan te schaffen eerst af wat ze precies willen. 'Twee vragen zijn daarbij belangrijk. Beschikt het bedrijf over een shovel of verreicher en wil het mengen of niet mengen. Op basis daarvan kiezen we samen een systeem.'

Meer mengwagens in het zuiden

Niet alleen de grootte van de veestapel speelt een rol bij de keus voor een bepaald voersysteem. Ook de regio lijkt invloed uit te oefenen. Zo heeft in het zuiden van Nederland 58 procent van de

manier van voeren	percentage
voermengwagen	40
blokkendoseerwagen	24
blokkenschuif	14
u-snijder/kuilvoersnijder	17
anders	5

Tabel 1 – Vraag: Welk voersysteem gebruikt u in de winter? (Nederland)

melkveebedrijven een voermengwagen. Dat percentage ligt flink hoger dan in andere delen van Nederland. Dat verbaast Jeroen Meijerink, pr-manager van Trioliet, niet. Er is zelfs een logische verklaring voor. 'In Zuid-Nederland hebben de bedrijven altijd minder grond gehad. Deze intensieve bedrijven kopen daarvoor veel verschillende voercomponenten aan en dan komt mengen snel in beeld. In het noorden zijn de bedrijven juist extensiever en voeren ze meer gras. De noodzaak om extra componenten aan te schaffen en met een voermengwagen te werken is daar veel minder groot.'

Meijerink merkt dat vooral de vraag naar voersystemen met een hoge capaciteit toeneemt. 'Bij bedrijven tot 120 koeien zijn zelfladende systemen nog vrij gangbaar. Bedrijven met meer koeien gaan voor een bovenlaadsysteem. Tien jaar geleden was de verhouding tussen bovenladers en zelfladers nog fiftyfifty, nu verkopen we vooral in het noorden duidelijk meer bovenladers.'

Kwart gebruikt blokkenwagen

De blokkendoseerwagen heeft ten opzichte van 2003 ingeleverd aan marktaandeel. In Nederland maakt nu nog een kwart van de bedrijven gebruik van die manier van voeren, tegen 39 procent in 2003. Volgens Iljan Schouten, commercieel manager van Schuitemaker, neemt

manier van voeren	percentage
voermengwagen	39
voerbak en overig	28
u-snijder/kuilvoersnijder	19
blokkenschuif	9
blokkendoseerwagen	4

Tabel 2 – Vraag: Welk voersysteem gebruikt u in de winter? (Vlaanderen)

het aandeel blokkenwagens momenteel niet verder af. 'Dat blijft stabiel. Weliswaar stappen er niet veel bedrijven over op een blokkenwagen, maar er is een vaste groep veehouders die graag met het systeem werkt. Tot een bedrijfsomvang van 70 tot 80 koeien kunnen veehouders er prima mee uit de voeten.' Grotere bedrijven overwegen steeds vaker de aanschaf van een voerdoseerwagen, stelt Schouten vast. 'Ze staan bewust stil bij de vraag hoe te voeren en kijken meer naar de kosten. Een voermengwagen kan prima werk leveren, maar is wel een duur systeem. Veel veehouders hebben toch al een shovel of een voorlader. Een voerdoseerwagen is dan een optie, zeker voor veehouders die eenvoudig willen voeren zonder veel verschillende componenten.'

Automatisch voersysteem

De opkomst van automatische voersystemen is nog niet zichtbaar in het lezersonderzoek. Het aantal bedrijven dat met een voerrobot werkt is daarvoor nog te klein. Toch merkt Jeroen Meijerink van Trioliet dat het een onderwerp is dat veehouders bezighoudt. 'We hebben een onderzoek gedaan waaruit bleek dat een op de vijf boeren die een nieuw voersysteem wil aanschaffen een automatisch voersysteem in overweging neemt.' Vooral de factor arbeid speelt een rol in

de overweging om een automatisch voersysteem aan te schaffen. 'Bedrijven die groeien komen op een gegeven moment in de knoei met arbeid. Met een automatisch voersysteem kun je flink op arbeid besparen', weet Meijerink.

Trioliet heeft inmiddels op elf bedrijven in Nederland een automatisch voersysteem geïnstalleerd. 'We hebben klanten die vanwege gezondheidsklachten of om het sociale aspect zo'n systeem hebben aangeschaft, maar de meeste kiezen puur om bedrijfseconomische redenen voor een automatisch voersysteem. Ook komt het voor dat veehouders binnen de huidige stal willen uitbreiden. Ze doen dat door de voergang te versmallen en de vrijgekomen ruimte te benutten voor extra ligboxen.'

Het automatisch voersysteem van Trioliet kost ongeveer 200.000 euro. Te duur? Meijerink vindt van niet. 'Je moet je afvragen wat het systeem oplevert. We hebben een geitenhouder die door het automatisch voersysteem per week 23,5 uur arbeid bespaart en een substantiële verhoging van de voerefficiëntie bereikt. Dan ziet het prijskaartje er al heel anders uit.'

Ook Schuitemaker speelt in op de vraag naar automatische voersystemen. Het bedrijf voert momenteel testen uit op een praktijkbedrijf met de zelfrijdende Innovado-voerrobot. Iljan Schouten krijgt van veehouders naar verhouding veel informatieaanvragen over het systeem. 'We merken dat veehouders die groeien en gaan bouwen alle opties op een rijtje willen zetten. Ga ik met personeel werken of ga ik automatiseren? Kies je voor het laatste, dan komt een automatisch voersysteem in beeld. Veehouders denken er in ieder geval bewust over na.'

